

2023 NCEA Pūrongo Aromatawai

Te Marautanga o Aotearoa	Te Reo Rangatira
Rā Aromatawai	4 o Hepetema, 2023 11 o Hepetema, 2023
Te Momo Aromatawai	Tūmahi Aromatawai Pātahi (TAPA)
Te Paerewa Paetae	Kaupae 1 - 92075, 92076

92075: Te whakamahi i ētahi rautaki reo

He Tirohanga Whānui

He ngāwari noa te whakatakotoranga o te aromatawai mā te Ākongā. Kua kitea te āheitanga o te Ākongā ki te whakawhanake i ōna whakaaro, i āna māramatanga hoki ki te horopaki nāna i whiriwhiri. Kua kitea te whakamahinga o te momo reo i ako ki roto i te akomanga hei whakakūene i ōna anō whakaaro.

He kōrero mō te Paerewa

Te Aromatawai:

Ko tō te Ākongā mahi i tēnei 'Tūmahi Aromatawai Pātahi' (TAPA) he mātaki i ētahi kiriata, kātahi ka whakautu pātahi e whakamahi ana i ētahi o ngā rautaki reo. I tuhia ngā whakautu ki roto i ngā pouaka patopato.

Ko ngā taurira o ngā rautaki reo ko te:

1. whakarāpopoto i te kōrero,
2. whakahāngai i te reo,
3. whakapuaki anō i tētahi kōrero,
4. whakarerekē i te reo.

Te Tirohanga:

I ngana ētahi o ngā Ākongā ki te whakaatu i ō rātou pūkenga ki te whakamahi i ētahi o ngā rautaki reo. Heoi anō, kāore i tino aro ki ngā rautaki reo o tēnei paerewa paetae. He mea nui kia mōhio te Kaiako mō ngā momo rautaki reo o tēnei paerewa paetae pēnei i te:

1. whakarāpopoto i te kōrero,
2. whakahāngai i te reo,
3. whakapuaki anō i tētahi kōrero,
4. whakarerekē i te reo.

Te Marautanga o Aotearoa	Te Reo Rangatira
Rā Aromatawai	4 o Hepetema, 2023 11 o Hepetema, 2023
Te Momo Aromatawai	Tūmahi Aromatawai Pātahi (TAPA)
Te Paerewa Paetae	Kaupae 1 - 92075, 92076

Ko ngā Ākonga i tino eke ki tēnei paerewa, he kaha nō rātou ki te taunaki hei parahau i te whakamahinga o ngā rautaki reo i tohua.

Pūrongo Paerewa Paetae :

Ko ngā Ākonga i eke ki te **Kairangi** i te paerewa paetae nei:

- e mārama marika ana ki te kaupapa matua o te kiriata.
- ka whakahāngai ngā rārangi whakaaro ki ngā kaupapa matua o te kiriata.
- e tika ana te whakatakotoranga o ngā rerenga kōrero uaua.
- he pakari te puna kupu.
- ka whakamahi kupu motuhake ki tōna ake iwi.
- ka taunaki hei parahau i ōna whakaaro.
- ka whakautu whānui i ngā whakautu.

Ko ngā Ākonga i eke ki te **Kaiaka** i te paerewa paetae nei:

- e mārama ana ki te kaupapa matua o te kiriata.
- ka whakarāpopoto i ngā kōrero matua o te kiriata.
- e tika ana te whakatakotoranga o ngā rerenga kōrero.
- kua whānui te puna kupu.
- ka whakautu marika i te pātai.
- ka ū ki te kaupapa matua o te kiriata.

Ko ngā Ākonga i eke ki te **Paetae** i te paerewa paetae nei:

- e mārama ana ki te kaupapa.
- ka whakapuaki i ētahi o ngā kōrero matua i puta mai i te kiriata.
- e tika ana te whakatakotoranga o ngā rerenga māmā.
- ka whakautu whāiti i te pātai.

Te Marautanga o Aotearoa	Te Reo Rangatira
Rā Aromatawai	4 o Hepetema, 2023 11 o Hepetema, 2023
Te Momo Aromatawai	Tūmahi Aromatawai Pātahi (TAPA)
Te Paerewa Paetae	Kaupae 1 - 92075, 92076

Ko ngā Ākonga **Kāore i whiwhi** i te paerewa paetae nei:

- kāore ngā whakaaro e hāngai ana ki ētahi rautaki reo.
- ko te hāngaitanga o te kiriata kāore i te kite.

Kei te tārewa tonu

2023 NCEA Pūrongo Aromatawai

Te Marautanga o Aotearoa	Te Reo Rangatira
Rā Tuku Aromatawai	25 o Oketopa 2023
Te Momo Aromatawai	Kete Manarua
Te Paerewa Paetae	Kaupae 1 - 92075, 92076

92076: Te whakamārama i ngā āhuatanga motuhake o tētahi momo reo kua ākona

He Tirohanga Whānui

He ngāwari noa te whakatakotoranga o te aromatawai mā te ākongā. Kua kitea te āheitanga o te ākongā ki te whakawhanake i ōna whakaaro, i āna māramatanga hoki ki te horopaki nāna i whiriwhiri. Kua kitea te whakamahinga o te momo reo i ako ki roto i te akomanga hei whakakūene i ōna anō whakaaro.

He kōrero mō te Paerewa

Te Aromatawai:

Ko tō te ākongā mahi e tutuki pai ai tēnei 'Kete Manarua' ko te whakatauirā i ngā āhuatanga motuhake o tētahi momo reo i ākona ki roto i te akomanga.

Nā, ko te wairua o tēnei momo aromatawai, he aromatawai wete reo.

Ko ētahi tauira o ngā momo reo ko ngā titonga haka, waiata, mōteatea, pakimaero, tuhinga paki, rotarota, me ētahi atu.

Ka noho ko taua momo reo hei tūāpapa mō ngā mahi a te ākongā, kātahi ka wetekina te momo reo mā ngā nuka reo. Hei tauira, he mea tautohu ngā kupu whakarite, kupu āhua me ētahi atu nuka reo nā te ākongā. Kātahi ka whakamārama i te hāngaitanga o aua nuka ki te momo reo i ako ki te akomanga.

Te Tirohanga:

He urupare tautoko: He mea nui kia whakaatu te ākongā i ōna nei kohinga taunaki mō ana mahi rangahau.

Āhuatanga Motuhake: Ko tā te ākongā he whakarāpopoto i ngā āhuatanga motuhake e whakatauirahia ana e ia ki roto i ana tuhinga.

Tohutoro: He ariā matua kia whai te ākongā i te tukanga tohutoro APA referencing. Koinei tētahi āhuatanga kīhai i tino kite i roto i ngā hua i te wā o te maaka i ngā mahi a ngā ākongā. Hēoi anō he kupu ākina pea ki ngā kaiako kia āta aromātaihia i ngā tohutohu ki ngā tukanga tika o te whakamātautau nei.

Te Marautanga o Aotearoa	Te Reo Rangatira
Rā Tuku Aromatawai	25 o Oketopa, 2023
Te Momo Aromatawai	Kete Manarua
Te Paerewa Paetae	Kaupae 1 - 92075, 92076

Pūrongo Paerewa Paetae :

Ko ngā ākonga i eke ki te **Kairangi** i te paerewa paetae nei:

- i tōtōpu te whakamārama i ngā āhuatanga motuhake o te momo reo i ākona.
- i tautohu, ā, i matapaki te ākonga i ētahi o ngā āhuatanga motuhake o te momo reo i tohua.
- i kounga te whakatakoto o ngā nuka tuhituhi, ā, i whai hua me ētahi taunakitanga.

Ko ngā ākonga i eke ki te **Kaiaka** i te paerewa paetae nei:

- i whānui te whakamārama i ngā āhuatanga motuhake o te momo reo i ākona.
- he kaha nō te ākonga ki te whakaputa whakaaro e pā ana ki ngā nuka reo me ētahi taunakitanga.

Ko ngā ākonga i eke ki te **Paetae** i te paerewa paetae nei:

- i tautohu te ākonga ngā āhuatanga motuhake o te momo reo i ākona.
- i tuku te ākonga i ētahi whakaaro e pā ana ki ngā nuka reo.
- ahakoa ngā hapa ā-tuhi, ā-reo rānei, i mārama tonu te reo whakamārama.

Ko ngā ākonga **Kāore i whiwhi** i te paerewa paetae nei:

- he ruarua noa iho ngā kupu me te whakaputa o te whakaaro mō ngā āhuatanga motuhake o tētahi momo reo i ako ki te akomanga.
- kāore ngā whakaaro e hāngai ana ki ngā āhuatanga motuhake o tētahi momo reo i ako.

